

El FROB i la SAREB, dues polítiques públiques per salvar el sistema financer espanyol

Resum executiu

Albert Marimon García

Els fonaments del capitalisme van trontollar el dia 15 de setembre del 2008 quan a les 7 del matí el quart principal banc d'inversió dels Estats Units, *Lehman Brothers*, es declarava en fallida. La caiguda d'aquest banc va ser la gota que va fer vessar el got d'una crisi que ja era imminent. 7 mesos més tard els efectes de la bombolla es feien notar amb força a casa nostre quan el Banc d'Espanya es veia obligat a intervenir a la *Caja Castilla la Mancha* (CCM). Començava la crisi del 2008.

En aquest treball teòric he estudiat i analitzat les dues polítiques públiques més significatives que es varen aprovar per pal·liar els devastadors efectes sobre el sector financer. Dues polítiques públiques creades amb l'objectiu de salvar a les entitats financeres espanyoles del declivi i la fallida, i conseqüentment fer-ho amb el sistema financer en si. L'anàlisi s'ha fonamentat en una investigació sobre si l'objectiu plantejat en un inici per les autoritats públiques concorda amb els resultats presentats a dia d'avui, i si aquests son suficientment significatius per poder donar una conclusió. La pregunta d'investigació ha estat: **Varen tenir El FROB i la SAREB l'efecte esperat salvant el sistema financer espanyol?**

Per una banda he analitzat el Fons de Reestructuració Ordenada Bancària (FROB). Creat l'estiu del 2009 pel govern socialista de José Luís Rodríguez Zapatero, aquesta entitat es va crear per promoure processos d'integració i fusió entre diferents entitats, i facilitar la resolució de les crisis en entitats que no eren financerament viables mitjançant la injecció de capital o la gestió administrativa de l'entitat. L'objectiu principal era que les entitats no es declaressin en fallida i continuessin la seva activitat.

Gràcies al FROB entre l'any 2009 i el 2021 el nombre d'entitats financeres es va reduir de 55 a 14 a causa de les fusions, es van dur a terme injeccions de capital per valor de 45.000 milions d'euros i es va controlar el capital i l'administració de 18 entitats.

L'altre política estudiada és la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària (SAREB), popularment coneguda com a "banc dolent". Creada l'any 2012 per l'executiu de Mariano Rajoy i amb l'ordre quasi explícita de la Comissió Europea, tenia com a finalitat garantir el sanejament dels balanços de les entitats financeres intervençades pel FROB dels actius que, fruit de la conjuntura econòmica, mostraren dades de devaluació, deteriorament i morositat molt elevades. Per a 15 anys més tard vendre aquests actius per a l'obtenció d'una rendibilitat.

Entre l'any 2012 i 2013 la SAREB va efectuar aquestes transferències d'actius per part d'algunes de les entitats financeres espanyoles. En total es van adquirir gairebé 200.000 actius valorats en 50.981 milions d'euros. Aquesta entitat, que ha vist com els seus actius seguien perdent valor any rere any, s'ha pogut desprendre del 43% d'actius que en un principi va comprar i ha pogut reduir el seu deute públic dels 50.981 milions d'euros a 34.918.

De manera conjunta les dues polítiques públiques van afavorir que les entitats financeres espanyoles, que presentaven greus problemes econòmics, es poguessin fusionar entre elles per garantir la seva supervivència, i afavorir la seva competitivitat i eficiència, alhora que netejaven els seus balanços els actius més tòxics i devaluats que els impedien sortir d'aquell gran sotrac econòmic.

Què hagués passat si els bancs no s'haguessin pogut desprendre dels seus actius més tòxics i devaluats? Què hagués passat si les entitats financeres no s'haguessin fusionat entre si? Hagués aguantat el sistema financer espanyol la crisi del 2008 sense injeccions constants de capital? Sense un canvi administratiu?

Aquestes preguntes a dia d'avui no tenen resposta i segurament és gràcies a la posada en marxa del FROB i la SAREB. En definitiva i tenint en compte les evidencies que he presentat en aquest treball puc assegurar que si, ambdues polítiques públiques i de manera conjunta varen salvar el sistema financer espanyol del col·lapse. Totes dues van garantir la continuïtat de moltes de les entitats financeres que a dia d'avui pertanyen a alguna de les 11 grans entitats bancàries que operen en l'actualitat.

Bibliografia

Agencia Efe. (2022, 25 marzo). La Sareb pierde 1.626 millones en 2021 pero reduce 1.250 millones de deuda. [www.efe.com](https://www.efe.com/efe/espana/economia/la-sareb-pierde-1-626-millones-en-2021-pero-reduce-250-de-deuda/10003-4769937). <https://www.efe.com/efe/espana/economia/la-sareb-pierde-1-626-millones-en-2021-pero-reduce-250-de-deuda/10003-4769937>

Agustina Barcelona, L. (2019a, marzo 29). Con Caja Castilla empezó todo. La Vanguardia. <https://www.lavanguardia.com/economia/20190329/461317325981/caja-castilla-invervencion-aniversario-caida-lehman-brothers.html>

Agustina Barcelona, L. (2019b, marzo 29). Con Caja Castilla empezó todo. La Vanguardia. <https://www.lavanguardia.com/economia/20190329/461317325981/caja-castilla-invervencion-aniversario-caida-lehman-brothers.html>

Ariño, G. (2010). La necesaria reforma de la Ley de Cajas de Ahorros (1.a ed.). Editorial Civitas.

Ariño, G. (2014). Cajas de ahorros y fundaciones bancarias (1.a ed.). Funcas.

Banco de España. (2017, septiembre). Nota informativa sobre ayudas financieras en el proceso de reestructuración del sistema bancario español.

https://www.bde.es/f/webbde/GAP/Secciones/SalaPrensa/NotasInformativas/Briefing_notes/es/notabe070917.pdf

Banco de España, & Álvarez, J. A. (2015). LA BANCA ESPAÑOLA ANTE LA ACTUAL CRISIS FINANCIERA (N.o 15).

<https://www.bde.es/f/webbde/Secciones/Publicaciones/InformesBoletinesRevistas/RevistaEstabilidadFinanciera/08/Nov/Fic/ief0215.pdf>

Banco de España, & Ponce, J. (2021). EL FROB EN LA REESTRUCTURACIÓN DEL SISTEMA BANCARIO ESPAÑOL. EVOLUCIÓN TRAS UNA DÉCADA DE ACTIVIDAD (2009–2019) Y CONSIDERACIONES PARA LA UNIÓN BANCARIA.

https://repositorio.bde.es/bitstream/123456789/11203/1/El_FROB_en_la_reestructuracion_del_sistema_bancario_espanol.pdf

Banco de España, & Restoy, F. (2015, agosto). El sector financiero ante la unión bancaria.
<https://www.bde.es/f/webbde/GAP/Secciones/SalaPrensa/IntervencionesPublicas/Subgobernador/Arc/Fic/restoy180515.pdf>

Climent, S. (2013, junio). La reestructuració del sistema bancari espanyol després de la crisi i la solvència de les entitats financeres. Conseqüències per a les caixes d'estalvis. Revista de Comptabilitat, 16(2). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1138489113000046>

de Barrón, I. (2020, 12 enero). Los bancos que fueron peores que Bankia en esta crisis financiera. El País.

https://elpais.com/economia/2020/01/02/actualidad/1577925614_949891.html

Díaz, E. (2021, 14 diciembre). El coste para el Estado del «rescate» bancario se eleva a 101.500 millones. elEconomista.es. <https://www.eleconomista.es/empresas-4>

[finanzas/noticias/11520847/12/21/El-coste-para-el-Estado-del-rescate-bancario-se-eleva-a-101500-millones.html](https://www.elpais.com/finanzas/noticias/11520847/12/21/El-coste-para-el-Estado-del-rescate-bancario-se-eleva-a-101500-millones.html)

Dodd, R. (2010, 2 agosto). Subprime: Tentacles of a Crisis.

Https://Papers.Ssrn.Com/Sol3/Papers.Cfm?Abstract_id=1652497.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1652497

E. (2008). Resultados Electorales en Total España: Elecciones Generales 2008. El País.

<https://resultados.elpais.com/elecciones/2008/generales/congreso/>

FGD Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito. (2022). FGD.es.

<https://www.fgd.es/es/PreguntasFrec07.html>

Fondo para el Estímulo de la Economía y el Empleo: Ministerio de Hacienda. (2009).

Ministerio de Hacienda. <https://www.hacienda.gob.es/esModule/ES/Areas%20Tematicas/Presupuestos%20Generales%20del%20Estado/Paginas/FondoparaelEstimulodelaEconomiayelEmpleo.aspx>

FROB. (2019). 10 años del FROB.

<https://www.frob.es/es/Documents/10a%C3%B1osdelFROB.pdf>

FROB. (2021). Informe del Tribunal de Comptes. FROB.es. <https://www.frob.es/ca/Sobre-el-FROB/Paginas/Informes-del-Tribunal-de-Cuentas.aspx>

FT interview transcript: Luis de Guindos. (2018). Financial Times.

<https://www.ft.com/content/714fc4e2-372d-11e1-b741-00144feabdc0>

INE - Instituto Nacional de Estadística. (2022). Sección prensa / Producto Interior Bruto (PIB).

https://www.ine.es/prensa/pib_tabla_cne.htm

M. (2009, 29 marzo). El Banco de España interviene Caja Castilla-La Mancha para «garantizar su futuro» | elmundo.es. El Mundo.

<https://www.elmundo.es/mundodinero/2009/03/29/economia/1238331273.html>

Maqueda, A. (2017, 9 junio). 9 de junio de 2012: el día que España tuvo que pedir el rescate. El País. https://elpais.com/economia/2017/06/08/actualidad/1496944711_618627.html

Neal, L. (2013, 11 enero). The economy of Spain in the euro-zone before and after the crisis of 2008. The Quarterly Review of Economics and Finance.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1062976913000033>

Pastrana, E. (2012, 29 septiembre). ¿Qué pasa con mi dinero si quiebra mi banco? abc. https://www.abc.es/economia/abci-pasa-dinero-quiebra-banco-201205080000_noticia.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.abc.es%2Feconomia%2Fabci-pasa-dinero-quiebra-banco-201205080000_noticia.html

Redondo, J. F. B. (2011, 2 febrero). Crisis y reforma de las cajas de ahorros en España. Contribuciones a La Economía. <https://ideas.repec.org/a/erv/contri/y2011i2011-0514.html>

Sánchez, C. (2018, 9 septiembre). Diez años de Lehman Brothers: el día en que el capitalismo se fue al infierno. elconfidencial.com. https://www.elconfidencial.com/economia/2018-09-09/lehman-brothers-quiebra-financiera-crack-1929-fed_1613136/

SAREB. (2019). INFORME ANUAL DE ACTIVIDAD 2018. <https://www.sareb.es/wp-content/uploads/2021/02/informe-anual-actividad-sareb-2018.pdf>

Segovia, E., & Grasso, D. (2017, 18 junio). Cinco años y 100.000 millones después: historia del rescate de la banca española. elconfidencial.com.

https://www.elconfidencial.com/empresas/2014-03-30/cinco-anos-y-100-000-millones-despues-historia-del-rescate-de-la-banca-espanola_109053/

Sobrino, R. (2020, 14 septiembre). De 55 a 11 entidades desde 2009: la consolidación bancaria entre dos crisis. Cinco Días.

https://cincodias.elpais.com/cincodias/2020/09/11/companias/1599849568_554343.html

Tam, D. (2021, 23 junio). Spain: Sociedad De Gestión De Activos Procedentes De La Reestructuración Bancaria (Sareb). The Journal of Financial Crises.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3904312

Wiggins, R. (2014, 1 octubre). The Lehman Brothers Bankruptcy A: Overview. Yale